

Hem>Dina rättigheter>Brottsoffer>Ersättning>Skadestånd från gärningspersonen Skadestånd från gärningspersonen

Frankrike

Hur gör jag för att kräva skadestånd eller andra former av ersättning/gottgörelse från gärningspersonen i en rättegång (brottmålsprocessen), och vem ska jag rikta skadeståndskravet till?

Om du har lidit skada till följd av ett brott kan du vända dig till en domstol och begära att domstolen förpliktar gärningspersonen att betala ersättning för den skada som han eller hon åsamkat dig. Ersättningen betalas i form av ett skadestånd. Ditt skadeståndskrav kan framställas i en tvistemålsprocess eller i en brottmålsprocess.

Tvistemålsprocesser

Du kan väcka en civilrättslig talan vid en tvistemålsdomstol oavsett om den person som åsamkat dig skadan har begått ett brott eller inte.

Vilken domstol som är behörig beror på typen av krav och det belopp som krävs:

- Vid krav på mindre än 10 000 euro är underrätten för tvistemål (*tribunal d'instance*) behörig domstol.
- Vid krav på mer än 10 000 euro är den övre underrätten för tvistemål (*tribunal de grande instance*) behörig domstol ([adressförteckning](#)).

Brottmålsprocesser

Om den person som åsamkat dig skadan har begått ett brott kan du begära ersättning inom ramen för brottmålsprocessen. Du kan begära att erkännas som civilrättslig part i brottmålsprocessen (*partie civile*) genom att rikta en begäran om detta till brottsutredarna, den allmänna åklagaren (*procureur de la République*), undersökningsdomaren (*juge d'instruction*) eller domstolen.

Du måste personligen ha lidit skada som direkt orsakats av det brott som rättegången avser.

En minderårig person får inte själv begära att erkännas som civilrättslig part i brottmålsprocessen. Det måste hans eller hennes föräldrar göra.

Så snart skadeståndsbeloppet har fastställts av tvistemåls- eller brottmålsdomstolen har brottsoffret en fordran på den dömde, som blir skadeståndsskyldig.

Fordran är en rättighet som brottsoffret kan driva in.

Om brottsoffret har svårt att driva in beloppet kan han eller hon

- begära att domstolen ska utfärda ett betalningsföreläggande,
- anlita en exekutionstjänsteman som kan utmäta egendom.

Tjänsten för hjälp med indrivning av brottsskadeersättning (*Service d'aide au recouvrement des victimes d'infractions* – SARVI) vid garantifonden för offer för terrorism och andra brott (*Fonds de garantie des victimes d'actes de terrorisme et d'autres infractions* – FGTI) kan hjälpa dig att driva in det skadestånd som domstolen beviljat. Detta kan dock ske först efter det att rättegången i brottmålet har avslutats.

Tjänsten är avsedd för brottsoffer som utsatts för ringa personskada eller vissa former av sakskada som inte kan ersättas av någon av nämnderna för brottsskadeersättning (*Commissions d'indemnisation des victimes d'infractions* – CIVI).

I vilket skede i brottmålsprocessen bör jag lägga fram mitt skadeståndskrav?

Du kan inge ditt krav både under den allmänna åklagarens förundersökning och undersökningsdomarens undersökning.

Kravet kan framställas genom att inge en [skriftlig](#) ansökan före domstolsförhandlingen (ansökan måste ha inkommit 24 timmar före förhandlingen).

Du kan även framställa ditt krav direkt vid den domstolsförhandling som hålls under rättegången. I så fall kan du framställa ditt krav [skriftligen](#) eller muntligen.

Kravet måste framställas innan åklagaren gör sin sakframställan och föreslår en dom.

Vad kan jag kräva skadestånd för och hur bör jag lägga fram skadeståndskravet (ange en totalsumma och/eller specificera de olika förlusterna, förlorad vinst och ränta)?

Du kan kräva skadestånd för all skada som du lidit. Följande tre typer av skada kan ersättas:

Personskada, dvs. en skada som rör en persons hälsa eller fysiska eller psykiska integritet.

Ideell skada, dvs. en skada som rör en persons känslomässiga välbefinnande, heder eller anseende.

Sakskada, dvs. en skada som rör en persons egendom och ekonomiska intressen.

Skadan måste ha orsakats av en särskild händelse (en olycka, en felaktig leverans osv.)

Den person som du kräver ersättning från måste vara den person som orsakade skadan och skadan måste var reell (odiskutabelt ha åsamkat dig skada), direkt (röra dig personligen) och specifik.

Du måste ge en korrekt beskrivning av skadan och lägga fram bevis på skadan (fakturor, fotografier på olyckan osv.). Eftersom det inte finns något minsta eller högsta ersättningsbelopp måste du i ansökan ange vilket belopp du kräver i ersättning. Domstolen kan inte förplikta den part som talan väckts mot att betala ett högre belopp än det du krävt.

Du kan framställa ditt krav [skriftligen](#), utan att du behöver uppfylla några särskilda formkrav, eller muntligen inför domstolen.

Finns det en särskild blankett för skadeståndskrav?

Nej.

Vilken bevisning måste jag lägga fram för att styrka mitt skadeståndskrav?

Du måste tillhandahålla all information som styrker din skada (fotografier, fakturor, vittnesutsagor osv.) och som visar att den person som du kräver ersättning av är ersättningskyldig.

Finns det domstolsavgifter eller andra kostnader som är kopplade till mitt skadeståndskrav?

I princip finns inga sådana specifika kostnader.

Om den allmänna åklagaren inte inleder en förundersökning trots att brottsoffret anser att ett brott har begåtts och söker ersättning för brottet får brottsoffret under vissa villkor vända sig direkt till undersökningsdomaren genom att inge en brottsanmälan tillsammans med

[en ansökan om att erkännas som civilrättslig part i brottmålsprocessen](#). Detta inleder både brottmålsprocessen och den civilrättsliga process som gör det möjligt att kräva ersättning från gärningspersonen.

Undersökningsdomaren kan därefter uppmana klaganden att betala en depositionsavgift. Storleken på depositionsavgiften fastställs av domaren och grundas på klagandens inkomst. Det deponerade beloppet kallas *consignation*. Depositionsavgiften måste betalas inom en frist som fastställs av domaren. Vid för sen betalning avslås klagomålet.

Om den allmänna åklagaren inte väcker åtal kan brottsoffret på samma sätt utfärda en "direkt kallelse att inställa sig" (*citation directe*) inför brottmålsdomstolen, och inleda en brottmålsprocess och en civilrättslig process mot svaranden. I så fall kan det vara nödvändigt att betala en depositionsavgift till domstolen.

Kan jag få rättshjälp före och/eller under förfarandet? Kan jag få det även om jag inte är bosatt i det land där förfarandet äger rum?

Personer med begränsade resurser kan beviljas rättshjälp, så att advokatarvoden och rättegångskostnader helt eller delvis betalas av staten. . Vid de allra grövsta brotten beviljas rättshjälp utan behovsprövning (se förteckningen i [artikel 9-2 i lag nr 91-647 av den 10 juli 1991 om rättshjälp \(Loi n° 91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique\)](#)).

Du har rätt till rättshjälp om du är fransk medborgare eller EU-medborgare, även om du inte bor i Frankrike, eller om du är utländsk medborgare och vistas lagligt i Frankrike.

Vissa organ som ger tillgång till juridiska tjänster, exempelvis rättscentrum (*maisons de la justice et du droit*) eller rättsinformationskontor (*points d'accès au droit*), ger gratis rådgivning i juridiska frågor och kan, oavsett din nationalitet, hjälpa dig att uppfylla de eventuella formkrav som krävs för att du ska kunna utöva dina rättigheter. De kan även hjälpa dig i utomrättsliga förfaranden.

Detsamma gäller för [brottsofferorganisationer](#), som framför allt tillhandahåller gratis juridiskt bistånd.

När kan brottmålsdomstolen avvisa eller vägra att pröva mitt skadeståndskrav mot gärningspersonen?

Domstolen kan besluta att ansökan om att erkännas som civilrättslig part i brottmålsprocessen inte kan prövas i sak, med motiveringen att kravet är oberättigat. Detta är särskilt fallet om domstolen anser att den aktuella personen inte har påverkats av det brott som rättegången avser. Domstolen får fatta beslut i brottmålet (skuld, fängelsedom och/eller böter) och tvistemålet (ersättning) på en och samma gång. Domstolen får även fatta beslut i tvistemålet vid en senare tidpunkt om den anser att den inte har tillgång alla fakta som behövs.

Kan jag överklaga ett sådant beslut eller söka andra former av ersättning/gottgörelse?

Om du inte är nöjd med domstolens beslut kan du överklaga beslutet till den appellationsdomstol vars behörighet domstolen i första instans omfattas av.

Om domstolen tildömer mig skadestånd, hur ser jag till att domen mot gärningspersonen verkställs och vilken hjälp kan jag få för att se till att så sker?

Så snart skadeståndsbeloppet har fastställts av tvistemåls- eller brottmålsdomstolen har brottsoffret en fordran på den dömda personen, som blir skadeståndsskyldig. Fordran är en rättighet som brottsoffret kan driva in.

Om brottsoffret har svårt att driva in beloppen kan han eller hon begära att domstolen utfärdar ett betalningsföreläggande, anlita en exekutionstjänsteman som kan utmäta egendom.

SARVI kan hjälpa dig att driva in det skadestånd, jämte ränta (och de belopp som du tilldelats i ersättning för dina rättegångskostnader), som domstolen beviljat. Detta kan dock ske först när rättegången i brottmålet har avslutats. SARVI betalar ett belopp till brottsoffret (beloppet beror på hur hård domen är) och driver själv in de summor som den dömda ålagts att betala. SARVI är en kostnadsfri och konfidentiell tjänst.

Tjänsten är avsedd för offer som utsatts för ringa personskada, eller viss sakskada, och som inte kan få ersättning från nämnden för brottsskadeersättning. Du kan vara berättigad till hjälp från SARVI om

du är en privatperson och har erhållit en dom från en brottmålsdomstol i vilken du beviljats skadestånd och eventuellt ersättning för alla eller delar av dina rättegångskostnader,

du inte har rätt till ersättning från nämnden för brottsskadeersättning, och

den dömda två månader efter den lagakraftvunna domen inte har betalat de belopp som han eller hon har ålagts att betala.

Vad du kan få:

Om ditt krav uppgår till högst 1 000 euro kan du få hela beloppet.

Om ditt krav uppgår till mer än 1 000 euro kan du få

Ø 30 % av beloppet, dock minst 1 000 euro och högst 3 000 euro,

Ø indrivningshjälp, dvs. SARVI driver å dina vägnar in resten av det belopp som den dömda ska betala dig. Varje kvartal meddelas du hur det har gått med de åtgärder som vidtagits för din räkning. Tack vare detta förfarande behöver du inte anlita en exekutionstjänsteman. SARVI använder sig av de juridiska verktyg som det tilldelats i lag. Verksamheten begränsas dock av den dömdes betalningsförmåga. Vid underlåtelse att betala kan SARVI ålägga den betalningsskyldige att betala en straffavgift.

Den del som SARVI betalar betalas ut inom två månader från mottagandet av den fullständiga ärendeakten.

Vilka frister gäller för att inge ett krav?

Du måste inge ditt krav senast ett år efter meddelandet av den lagakraftvunna domen.

Om nämnden för brottsskadeersättning har avslagit din ansökan om ersättning har du ett år på dig att kontakta SARVI, från och med delgivningen av avslagsbeslutet.

Det finns ett [formulär för begäran om indrivning](#). Det är inte obligatoriskt att företrädas av ett juridiskt ombud.

En förteckning över vilka styrkande handlingar som ska bifogas din ansökan anges i det formulär som ska skickas till

Fonds de Garantie – SARVI

TSA 10316

94689 VINCENNES CEDEX

Mer information finns på <https://www.fondsdegarantie.fr/sarvi/>

SARVI kan avslå din begäran om indrivning av belopp från den dömda, eller vägra att fatta ett beslut om din begäran, om du inte uppfyller de obligatoriska kraven.

Senaste uppdatering: 25/10/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.